

OPIS MODUŁU ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU (SYLABUS)

I. Informacje ogólne

1. Nazwa modułu zajęć/przedmiotu – **Doktryna wolności słowa**
2. Kod modułu zajęć/przedmiotu – **10-DWw-preap-s**
3. Rodzaj modułu zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny) – **fakultatywny**
4. Kierunek studiów – **Prawo**
5. Poziom kształcenia (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie) – **jednolite studia magisterskie (5 letnie)**
6. Profil kształcenia (ogólnoakademicki / praktyczny) – **ogólnoakademicki**
7. Rodzaje zajęć i liczba godzin (np.: 15 h W, 30 h CW) – **30 h W**
8. Liczba punktów ECTS – **5**
9. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail wykładowcy (wykładowców*) / prowadzących zajęcia – **Michał Urbańczyk, dr nauk prawnych, mur@amu.edu.pl**
10. Język wykładowy – **polski**
11. Moduł zajęć / przedmiotu prowadzony zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie) **nie**

*proszę podkreślić koordynatora przedmiotu

II. Informacje szczegółowe

1. Cele modułu zajęć/przedmiotu

Celem wykładu jest przekazanie studentom usystematyzowanej i uporządkowanej wiedzy z zakresu istoty i funkcji swobody wypowiedzi w systemie demokracji liberalnej oraz europejskiej i amerykańskiej doktryny wolności słowa.

2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują)

Wymagania wstępne w zakresie wiedzy są następujące:

a) podstawowa wiedza z zakresu działania systemów polityczno-prawnych i działania prawa międzynarodowego, europejskiego i polskiego ze szczególnym uwzględnieniem swobody wypowiedzi;

b) brak szczególnych wymagań w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych.

3. Efekty kształcenia (EK) dla modułu i odniesienie do efektów kształcenia (EK) dla kierunku studiów

Symbol EK dla modułu zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu modułu i potwierdzeniu osiągnięcia EK student /ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
DWS_W-01	Ma pogłębioną wiedzę o teoretycznej istocie swobody wypowiedzi, w szczególności o przypisywanych wolności słowa funkcjach, zadaniach, jej rodzajach i definicjach oraz współczesnych teoriach;	K_W01-03 K_W08-09
DWS_W-02	Ma rozszerzoną wiedzę na temat genezy i historycznej ewolucji idei i teorii dotyczących wolności słowa i jej granic w myśli europejskiej i anglosaskiej;	K_W05-06
DWS_W-03	Ma pogłębioną wiedzę na temat przepisów prawa dotyczących sfery swobody wypowiedzi oraz zasad wynikających z orzecznictwa sądów międzynarodowych oraz sądów powszechnych wybranych państw.	K_W07
DWS_U-01	Zna i potrafi właściwie zinterpretować funkcje i miejsce systemu ochrony praw człowieka we współczesnych systemach demokracji liberalnej;	K_U01-02 K_U03-05
DWS_U-02	Posiada praktyczne umiejętności pracy z tekstem prawnym, jego interpretacji oraz stosowania prawa w praktyce prawa międzynarodowego oraz wybranych państw;	K_U06-07 K_U08-09

DWS_K-01	Potrafi w profesjonalnym zakresie przedstawić sposoby prawnego rozwiązania dowolnego konfliktu społecznego, w który zaangażowane jest prawo do swobody wypowiedzi, zna jego genezę oraz funkcje, jakie pełni w systemie demokratycznym;	K_K01-03
DWS_K-02	Posiada rozwiniętą umiejętność komunikacji interpersonalnej oraz umiejętność odwoływania się do systemu praw człowieka w jego praktycznym obowiązywaniu w odniesieniu do swobody wypowiedzi;	K_K04-07 K_K10

4. Treści kształcenia z odniesieniem do EK dla modułu zajęć/przedmiotu

Opis treści kształcenia modułu zajęć/przedmiotu	Symbol/symbole EK dla modułu zajęć/przedmiotu
Wprowadzenie. Czy wolność słowa jest fundamentalnym elementem demokracji liberalnej?	DWS_W-01-02 DWS_U-01 DWS_K-01-02
Ewolucja liberalnej doktryny wolności słowa do końca XIX w.	DWS_W-01-03
Współczesna amerykańska doktryna wolności słowa w orzecznictwie Sądu Najwyższego.	DWS_W-02 DWS_U-01-02 DWS_K-01-02
Swoboda wypowiedzi i jej granice w prawie międzynarodowym.	DWS_W-03 DWS_U-01-02 DWS_K-01-02
Swoboda wypowiedzi i jej granice w prawie europejskim.	DWS_W-01 DWS_U-01-02 DWS_K-01-02
Granice swobody wypowiedzi w Konstytucji RP oraz orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego RP.	DWS_W-01-03 DWS_U-01-02 DWS_K-01-02
Granice wolności słowa w prawie cywilnym w kontekście konfliktu swobody wypowiedzi z innymi wartościami prawnie chronionymi.	DWS_W-01 DWS_U-01-02 DWS_K-01-02
Granice wolności słowa w prawie karnym w kontekście konfliktu swobody wypowiedzi z innymi wartościami prawnie chronionymi.	DWS_W-02 DWS_U-01-02 DWS_K-01-02
Wolność słowa a mowa nienawiści.	DWS_W-03 DWS_U-01-02 DWS_K-01-02
Negacjonizm. Wolność słowa a swoboda wypowiedzi historycznej.	DWS_W-03 DWS_U-01-02 DWS_K-01-02
Swoboda wypowiedzi i jej granice w internecie. Prawo i praktyka sieci.	DWS_W-03 DWS_U-01-02 DWS_K-02
Wybrane zagadnienia prawa prasowego.	DWS_W-01-3 DWS_U-01-02 DWS_K-02

5. Zalecana literatura:

Literatura podstawowa:

1. **M. Urbańczyk, Liberalna doktryna wolności słowa a swoboda wypowiedzi historycznej, Poznań 2010. (fragmenty)**
2. **W. Sadurski, Freedom of Speech and Its Limits, Kluwer Academic Publ. 2002. (fragmenty)**
3. **J. Sobczak, Prawo prasowe, Warszawa 2008. (fragmenty)**
4. **Mowa nienawiści a wolność słowa. aspekty prawne i społeczne, pod red./ R. Wieruszewskiego, M. Wyrzykowskiego, A. Bodnara, A. Gliszczyńskiej-Grabias, Warszawa 2010. (fragmenty)**

5. W. Waclawczyk, *Wolność słowa. Wybrane zagadnienia*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2009. (fragmenty)
6. Kalven H. Jr., *A Worthy Tradition, Freedom of speech in America*, Washington 1988. (fragmenty)

Literatura uzupełniająca:

1. Komentarze do wybranych przepisów prawnych.
2. Wybrane orzeczenia i wyroki sądów.
3. Nowińska Ewa, *Wolność wypowiedzi prasowej*, Warszawa 2007. (fragmenty)
4. Bernard Poulet, *Śmierć gazet i przyszłość informacji*, Wołowiec 2011. (fragmenty)
5. Irena Kamińska-Szmaj, *Agresja językowa w życiu publicznym*. Wrocław 2007. (fragmenty)
6. Ferenc-Szydełko Ewa, *Prawo prasowe. Komentarz*, Warszawa 2008. (fragmenty)
7. *Wokół "Strachu"*, pod red. Mariusza Gądką, Warszawa 2008. (fragmenty)
8. Lipstadt D., *Denying the Holocaust. The Groving Assault on Truth and Memory*, New York 1993. (fragmenty)
9. Irving D., *Wojna Hitlera*, Warszawa 1997. (fragmenty)
10. Don R. Pember, *Mass Media Law*, Waszyngton-Seattle 1997. (fragmenty)
11. M. Urbańczyk, *Granice wolności słowa. Ze studiów nad koncepcjami klasyków liberalnej filozofii*, w: „Czasopismo Prawno-Historyczne”, T. LVIII, 2006, z.1, s. 21-49.
12. M. Urbańczyk, *Ochrona czci i godności narodu w polskiej kulturze prawnej*, [w:] "Kultura i myśl polityczno-prawna. Materiały z VII Ogólnopolskiego Zjazdu Katedr Doktryn Politycznych i Prawnych Jurata, 28-31 maja 2008", pod red. A. Sylwestrzaka, D. Szpopera, A. Machnikowskiej, P. Dąbrowskiego, Sopot 2010, s. 505-515.
13. M. Urbańczyk, *Amerykańska doktryna wolności słowa w orzecznictwie Sądu Najwyższego Stanów Zjednoczonych*, [w:] "Społeczeństwo a władza. Ustrój, prawo, idee", pod red. J. Przygodzkiego i M. J. Ptaka, Wrocław 2010, s. 887-897.
14. Wiesław Waclawczyk, *Wolność słowa w myśli Barucha Spinozy. Uwarunkowania historyczne i aktualność koncepcji*, [w:] Marek Szulakiewicz, Zbigniew Karpus (red.) *Wolność w epoce poszukiwań*, Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2007, s. 433-442.

7. Informacja o tym, gdzie można zapoznać się z materiałami do zajęć, instrukcjami do laboratorium, itp.:

Literatura podstawowa i uzupełniająca dostępna jest w Bibliotece Uniwersyteckiej oraz Bibliotece WPIA w wolnym dostępie.

Komentarze i orzeczenia dostępne są online w bazach danych UAM.

Uzupełniające materiały do zajęć dostępne są na stronie katedry w zakładce „Materiały dla studentów” w formie multimedialnego skryptu dla studentów (<http://prawo.amu.edu.pl/strona-glowna/jednostki-organizacyjne/katedry/Katedra-Doktryn-Polityczno-Prawnych-i-Filozofii/materiay-dla-studentow>).

Informacje o charakterze i dostępności pozostałych materiałów przekazuje prowadzący na pierwszych zajęciach.

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EK (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanego modułu lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	✓
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	✓
Wykład konwersatoryjny	
Wykład problemowy	✓
Dyskusja	✓
Praca z tekstem	
Metoda analizy przypadków	
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	✓
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	
Praca w grupach	
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EK (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EK lub/i zaproponować inne)

Sposoby oceniania	Symbole EK dla modułu zajęć/przedmiotu					
Egzamin pisemny	DW S_W -01 - 03	DW S_U -01 - 02	DW S_K- 01 - 02			
Egzamin ustny	DW S_W -01 - 03	DW S_U -01 - 02	DW S_K- 01 - 02			
Egzamin z „otwartą książką”						
Kolokwium pisemne						
Kolokwium ustne						
Test						
Projekt						
Esej	DW S_W -01 - 03	DW S_U -01 - 02	DW S_K- 01 - 02			
Raport						
Prezentacja multimedialna						
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)						

Portfolio						
Inne (jakie?) -						
...						

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		30 godzin wykładu
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	10
	Czytanie wskazanej literatury	20
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	
	Przygotowanie projektu	
	Przygotowanie pracy semestralnej	30
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	60
	Inne (jakie?) -	
	...	
SUMA GODZIN		150
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA MODUŁU ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		5

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanego modułu lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

- bardzo dobry (bdb; 5,0):
- dobry plus (+db; 4,5):
- dobry (db; 4,0):
- dostateczny plus (+dst; 3,5):
- dostateczny (dst; 3,0):
- niedostateczny (ndst; 2,0):

Michał Urbańczyk